

pro plánování výuky. Asistent pedagoga ve třídách, kde jsou žáci s odlišným mateřským jazykem, byl k dispozici pouze v necelé čtvrtině škol.

Žáci s odlišným mateřským jazykem však nepotřebují pouze jazykovou podporu a zohlednění speciálních potřeb ve výuce, ale také sociálně příznivé prostředí, ve kterém se budou cítit bezpečně a okolí s nimi bude jednat bez předsudků. Zejména zpočátku je potřeba přistupovat k těmto žákům s určitou interkulturní senzitivitou. Proto bylo dále zjišťováno, zda je pro žáky s odlišným mateřským jazykem vytvářeno bezpečné prostředí a třídy jsou na jejich přítomnost připravovány, případně zda dochází k vyhodnocování postojů spolužáků k těmto žákům.

Tabulka 21

Škola vytváří pro žáky s odlišným mateřským jazykem bezpečné prostředí. Škola oceňuje jazykovou a kulturní rozmanitost

Oblasti	Podíl škol v %
Třída s žákem s odlišným mateřským jazykem je na jeho přítomnost připravena, otevřeně se diskutuje o situacích spojených s migrací i přítomností v cizím prostředí	64,6
Pravidelně je přítomnost žáka v třídním kolektivu reflektována s ním i se spolužáky	66,7
Vyskytnou-li se ve třídě nebo ve škole problémy v adaptaci žáka s odlišným mateřským jazykem, přijímá učitel a následně celá škola účinná opatření	72,9

V necelých dvou třetinách navštívených škol byly třídy na přítomnost žáků s odlišným mateřským jazykem připraveny a učitelé otevřeně diskutovali o situacích spojených s migrací i přítomností v cizím prostředí. Ve shodném podílu škol docházelo k reflexi přítomnosti těchto žáků. Tři čtvrtiny škol přijímaly účinná opatření, vyskytly-li se ve třídě nebo ve škole problémy v adaptaci žáka s odlišným mateřským jazykem. Multikulturní výchova je ve školách přirozeně podporována jiným kulturním prostředím žáků s odlišným mateřským jazykem, které je využíváno pro obohacení poznatků spolužáků.

Zpočátku je také důležité, aby se žáci s odlišným mateřským jazykem orientovali ve školním prostředí a škola byla připravena jim s orientací pomoci. Ve více než devíti desetinách škol byli zaměstnanci připraveni pomoci žákům s odlišným mateřským jazykem v orientaci v budově i v organizaci školních a mimoškolních aktivit. Jiné formy pomoci usnadňující orientaci ve školním prostředí byly zaznamenány pouze v malé míře – orientační body označené piktogramy nebo v mateřském jazyce žáka byly k dispozici pouze v 12,5 % škol, přidělení patrona z řad spolužáků pomáhajícího s orientací ve školním prostředí využilo 45,8 % škol.

Tabulka 22

Škola má promyšlený systém (strategii) pro vzdělávání a začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem známý všem pedagogům školy

Oblasti	Podíl škol v %
Škola má promyšlený způsob jazykové podpory žáka a její organizaci, které znají všichni pedagogové školy	52,1
Škola má systém dalších podpůrných kroků, které žákovi usnadní začleňování do kolektivu a vzdělávání	60,4
Otázky vzdělávání a začleňování žáků s odlišným mateřským jazykem jsou pravidelným tématem pedagogických porad a předmětových komisí	56,3

Promyšlený způsob jazykové podpory žáků s odlišným mateřským jazykem včetně její organizace (systém, strategie), který znají všichni pedagogové školy, měla přibližně polovina navštívených škol. Okolo 60 % škol mělo systém dalších podpůrných kroků a jasný způsob hodnocení žáků. Celkově tak neměla nastavený žádný systém jazykové podpory ani podpůrných opatření přibližně čtvrtina škol. Nicméně i v těchto školách žáci s odlišným mateř-